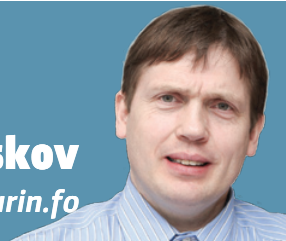

Oddagrein

Eiríkur Lindenskov
eirikur@sosialurin.fo

UM AT DUGA AT SNÚGVA SÆR...

Fríggjadagin tyktist val í úrtíð at vera nærri enn nakrantíð. Fyrst vóru tað Fólkaplokkurin og Sjálvstýrisflokkurin sum kunngjördu, at teir fóru at leggja fram uppskot um val í úrtíð. Teimum á baki kom forkvinnan í tingbólkinum hjá Tjóðveldinum og segði, at val skal verða, áðrenn næsti mánaður er farin.

Hetta kundi valla skiljast øðrvísi enn, at tingmanning Tjóðveldisins tók undir við uppskotinum um val í úrtíð – og út frá hesum kundu staðfestast, at bæði fiskivinnureformur, kommunureformur, pensjónsreformur og aðrar bæriligar ætlanir hjá meirilutanum á tingi vóru farin fyri skeytið.

Í politikki skalt tú duga at

snúgva sær. Tú skalt vita, nær tú kanst siga hvat. Fólkaplokkurin eigur sum vera man at tendra fjúsið, sum forðar meirilutanum á tingi at gjøgnumføra ein fiskivinnureform. Tað er hansara eksistensgrundarlag at lata tingini vera, sum tey eru – at ætlaðu broytingarnar í fiskivinnuni ikki henda. Men hjá Tjóðveldinum er stóðan júst tann øvugta. Við at sita í tí stóðu, sum Tjóðveldi situr nú, kann flokkurin tryggja sær at fáa samtykt hjartabarnið hjá sær, ein fiskivinnureform, sum bæði Sambandsflokkurin, Javnaðarflokkurin og Framsókn taka undir. Talan er um ein søguligan møguleika – ikki minst um vit síggja tað við tjóðveldiseygum.

Tí er tað óbúgvíð politiskt forkvinnu Tjóðveldisins á tingi at rætta Fólkaplokkinum eina hjálpanði hond her. Annita á Fríðriksmørk hugsaði seg ikki nógv væl um hóskvøldið – eftir tíðindini um valuppskotið hjá Fólkaplokkinum og Sjálvstýrisflokkinum, tá hon sendi fjølmiðlunum sína hugsan um, at vit skulu hava val í úrtíð – í september, júst so, sum Jørgen og Kári siga. Vit kunnu siga, at hetta var eitt skot í fótin hjá Annitu á Fríðriksmørk, og at tað krevst meira av politikara, sum hevur sitið á tingi í skjótt 14 ár.

Løgmaður hevur onkur evni at kyrra. Í øllum førum varð eingin valdagur ásettur, tá hann kallaði

allar floksformenninar til fundar fríggjadagin. Sjálvt Jørgen Niclasen tyktist nøgdur við, at vit fáa eitt val í heyst, um enn tað verður seint í heyst, í oktober ella november. Løg-

maður hevur eisini slept ultimativa kravinum um, at løgtingið skal sita til 19. januar – og tí er ein møguleiki, at vit fara at hava løgtings- og fólkatingsval sama dag – og tá valdagur ofta er týsdag, er hugsandi, at valið verður gamla valdagin 8. november.

Vilja Tjóðveldi og Framsókn saman við restini av samgonguni skapa álit, so er at gjøgnumføra onkrar av reformunum áðrenn valið – og so er skipan av nýggju samgonguni bara ein formalitetur.

» **Tjóðveldi hevur søguliga stóra ávirkan á politikkin**

Velja løgting og fólkatting í senn

Fólkatingsval skal vera í seinasta lagi 13. september. Eins og lögmaður, so hevur Lars Løkke Rasmussen hildið fast við, at valið skal vera, tá tað eigur at vera. Men meðan Lars Løkke Rasmussen framvegis heldur fast vil valdagin, so hevur Kaj Leo Johannesen slakað. Ikki tí, tað er í roynd og veru ikki lögmaður, sum ger av, nær valið skal vera – og so slett ikki, tá hann ikki hevur ein parlamentariskan meiriluta aftan fyri seg.

Líka mikið. Nú hevur lögmaður so slakað, og eftir fundir millum floksformenninar fríggjadagin, so er mangt sum bendir á, at vit fáa val í heyst, helst seint í heyst, í oktober ella november.

Tað var Jógvan Mørkøre, samfelagsfrøðingur, sum herfyri róði fram und-

ir at halda fólkatings- og løgtingsval sama dag. Hetta er kanska ikki eitt mál í sær sjálvum, men nú sær út til, at tilvildin ger, at hesi val vera sera tøtt.

Fólkatingsval plaga at vera hildin týsdag. 13. november er sunnudagur, og tá plagar ikki at vera fólkatingsval. Løgtingsval kann sambært lóg ikki vera sunnudag. Um Lars Løkke Rasmussen heldur seg til týsdag, so er seinasti týsdagur í valskeiði hansara 8. november. Hetta var eisini gamli valdagurin í Føroyum.

Tey 14 løgtingsvalini frá 1945 til 1990 hava øll verið hildin í november. Níggju vórðu hildin 8. november, trý 7. november, eitt 6. november og eitt 17. november.

Skulu vit hava eitt val seint í heyst, so er hetta eisini ein upplagdur møgu-

leiki. Tá eru slakir tveir mánadair eftir valið at avgreiða nýggju figgjarlógina, sum skal vera borin í tingið í seinasta lagi 30. september.

Hóast politisku flokkarnir – ella í øllum førum teir politikarar, sum vilja hava fleiri bein at knaga, eru kanska ikki so fegnir um, at valini bæði fella saman. Men hetta hevði verið ein spennandi roynd fyri veljaran – og tá vórðu flokkarnir so tvungnir at gera av, hvør skal manna Løgtingið og hvør skal manna teir tveir sessirnar í Fólkatininginum. Í Danmark velja tey eisini um boð í tvey ting. Fólkatiningið og ES-tingið. Men tað eru ongantið somu fólk í báðum tingunum. Her kundi okkara politiska skipan kanska lært nakað...

Áhugavert verður, um fólkatings- og løgtingsval verða sama dag. Men kanska ikki hjá teimum, sum vilja hava fleiri politisk bein at knaga – tí teir muðu velja danska ella føroyska tingið...

» **Standi saman um úrvals-ítróttin**

PETUR ELIAS PETERSEN
KJAK Á SÍÐU 14

» **Orka má blíva politiskt flaggskip**

BJØRT SAMUELSEN
KJAK Á SÍÐU 12

Fram við øllum

Kári á Rógvi, løgtingsmaður, vil fegin hava allar viðkomandi upplýsingar um tingfólk út til almenningin. Tískil hevur hann lagt uppskot fram á ting um at skipa eina skrá, har allir viðkomandi upplýsingar verða lagdir fram fyri almenningin. Ein grein um hetta er at lesa á síðu sjei í dagsins blað.

Tey, ið vilja stýra landinum, sum leggja øll persónlig áhugamál fram fyri almenningin, heldur Kári á Rógvi

Hóast hetta kann tykjast í so yvirdrivið, so er hetta eitt sera áhugavert uppskot. Tað er ikki hissin vald, vit geva teimum fólki, vit velja á ting. Tí eiga vit eisini at vita alt um hesi fólkin – eisini hvørji áhugamál tey hava og ikki minst, hvørjar inntøkur tey hava, ið kanska kunnu ávirka teirra stóðutakan á tingi.

Eitt annað, sum eisini hevði havt almennan áhuga er at vita, um tey, ið bjóða seg fram at stýra landinum – og harvið pengunum hjá okkum, hava ligið ørðum til last, eitt nú við partafeløgum.

Vit hoyra javnan dømi um fólk, sum spekulera við partafeløgnum, koyra á heysin og lata onnur gjalda rokningina – og so byrja aftur sjálvi við sløttum bordi. Tað sigur seg sjálvt, at slík fólk skulu vit ikki hava at stýra landinum.

Kanska Kári á Rógvi fær hetta við í uppskotið, at einki tingfólk, landsstýrisfólk – og ikki minst lögmaður, hevur verið øðrum til figgjarlígan last vegna egna spekulatióin.

